

Dokazování odvolacím soudem

Ustanovení § 213 o.s.ř. umožňuje odvolacímu soudu opakovat dokazování nebo je i doplnit, nejde-li o rozsáhlejší doplnění a lze-li je provést bez průtahů. To však nelze tehdy, pokud by tak došlo k nahrazení soudu prvního stupně a ke zbavení účastníka možnosti domáhat se přezkoumání skutkových a právních závěrů.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Odo 365/2003, ze dne 16.9.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně I. p. t. a c., a.s., zastoupené JUDr. M. Š., advokátkou, proti žalované P. P. K., a.s., zastoupené JUDr. J. Š., advokátkou, o zaplacení částky 148.365,- Kč s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 15 Cm 23/95, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 2. prosince 2002, č.j. 3 Cmo 62/2001-89, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 2. prosince 2002, č.j. 3 Cmo 62/2001-89, a rozsudek Krajského obchodního soudu v Praze ze dne 7. července 2000, č.j. 15 Cm 23/95-63, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Vrchní soud v Praze ve výroku označeným rozsudkem změnil rozsudek Krajského obchodního soudu v Praze ze dne 7. července 2000, č.j. 15 Cm 23/95-63, tak že zamítl žalobu o zaplacení 148.365,- Kč a žalobkyni uložil zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení částku 37.310,- Kč a na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 15.036,- Kč, ve lhůtě do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám její právní zástupkyně.

V odůvodnění rozsudku odvolací soud zejména uvedl, že soud prvního stupně provedl navržené důkazy a zjistil skutkový stav v rozsahu potřebném pro rozhodnutí, přičemž z provedených důkazů, jak jsou jmenovitě uvedeny v odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, vycházel, avšak na jejich základě dospěl k jiným právním závěrům.

Dle odvolacího soudu základem pro žalobou uplatněný nárok je hospodářská smlouva č. 35/91 o odborné pomoci z 22. října 1991, kterou uzavřeli S. z. ú. ch. p. Z. (dodavatel) a Z. P. a.s. - h., K. H. o.z. (odběratel). Skutečnost, že na straně dodavatele došlo k právnímu nástupnictví, byla mezi účastníky nesporná. Pokud jde o odběratele, odvolací soud (na rozdíl od soudu prvního stupně) dovodil, že k přechodu práv a povinností z této smlouvy na žalovanou nedošlo. Žalovaná je akciovou společností založenou podle zákona č. [104/1990](#) Sb., o akciových společnostech, a jak již správně posoudil soud prvního stupně, při jejím založení k přechodu práv a závazků na zakládanou společnost (žalovanou) nedošlo. Ani z dodatku k hospodářské smlouvě č. 35/91, uzavřeného 3. února 1992 mezi I. p. t. a c. Z., a P., a.s., jež obsahuje rozšíření předmětu plnění o bod 4 o spolupráci při tvorbě nebo doplňků dokumentů, které je nutno přikládat k certifikaci, a poskytování informací v jednotlivých fázích realizace systému, a který dále rozšiřuje smlouvu o další bod, organizaci a účast při závěrečném přezkušování podniku před podáním žádosti o certifikaci, převod práv a povinností z předmětné hospodářské smlouvy dle odvolacího soudu dovodit nelze. K tomu by totiž byla nutná podle ustanovení § 128 zákona č. [109/1964](#) Sb., hospodářského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „hospodářský zákoník“) dohoda předávajícího a převíjícího a souhlas druhé strany, a to vzhledem k ustanovení § 24 hospodářského zákoníku v písemné formě. Takový „písemný

doklad“ o souhlasu všech doložen nebyl.

Nad to, jak zdůraznil odvolací soud, obsahem dohody, označené jako dodatek hospodářské smlouvy, je převzetí dvou nových závazků, a vůle převzít závazky z vlastní hospodářské smlouvy zde vyjádřena není. Proto odvolací soud dospěl k závěru, že závazky z hospodářské smlouvy na žalovanou nepřešly a dohodou označenou jako dodatek k hospodářské smlouvě žalovaná pouze převzala dva nové závazky. Fakturou č. 178 z 30. května 1993 byly vyúčtovány náklady na plnění hospodářské smlouvy do jejího vzniku a podle rozpisu nákladů dopisem generálního ředitele žalobkyně z 24. června 1993 jde o náklady na plnění dle původní hospodářské smlouvy a nikoli na plnění nově převzatých závazků.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně včasné dovolání, jehož přípustnost (nesprávně) odvozovala z ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), a to z důvodu nesprávného právního posouzení věci.

Namítala, že předmětem sporu je plnění (úhrada nutných nákladů dle § 125 odst. 5 hospodářského zákoníku) z titulu odstoupení žalované od hospodářské smlouvy o odborné pomoci č. 35/1991, kterou 22. října 1991 uzavřel právní předchůdce žalobkyně se společností Z. P. a.s. - h. K uzavření smlouvy došlo v době, kdy tato společnost založila zakladatelským plánem z 18. října 1991 společnost novou - P. a.s. (žalovanou), která právně vznikla ke dni svého zápisu do obchodního rejstříku, tj. k 11. listopadu 1991. V čele obou společností stál Ing. A. N. „jako předseda představenstva, resp. ředitel a člen představenstva“. K podpisu smlouvy došlo v době, kdy zakladatel žalované, vložil do žalované majetek bývalého o.z. K. H., a smlouva byla uzavírána na dobu jednoho roku s cílem zabezpečit certifikaci systému jakosti nově zakládané akciové společnosti, která převzala výrobní program o.z. K. H.

Pokud 3. února 1992 došlo mezi žalovanou a žalobkyní k uzavření dodatku k hospodářské smlouvě a tento dodatek byl za žalovanou podepsán osobou, která současně vykonávala i funkci statutárního zástupce původního odběratele dle hospodářské smlouvy č. 35/91 (tj. Ing. A. N.) a pokud čl. II bod A přímo deklaruje vůli žalované vstoupit do procesu spolupráce zahájené právě hospodářskou smlouvou č. 35/91, je dle dovolatelky zřejmé, že mezi Z. P. a.s - h. a žalovanou došlo k dohodě o převodu práv a povinností z této hospodářské smlouvy, přičemž předmětný dodatek rovněž písemně deklaruje souhlas žalobkyně s tím, že plnění bude pokračovat ve prospěch žalované.

Dále dovolatelka poukazovala na skutečnost, že sama žalovaná se považovala za odběratele zavázaného podle hospodářské smlouvy č. 35/91 a právě s odkazem na č. V odstavec 2 smlouvy od ní s účinností k 19. srpnu 1992 odstoupila. Odvolacímu soudu dovolatelka rovněž vytýkala, že jeho závěr, že fakturou č. 178 z 30. března 1993 vyúčtované náklady jsou dle „rozpisu“ z 24. června 1993 pouze náklady podle původní hospodářské smlouvy, v důsledku čehož žalované povinnost tyto náklady zaplatit nevznikla, je zjednodušený. V původní hospodářské smlouvě byla totiž sjednána cena plnění částkou 70 - 80.000,- Kč a již z tohoto titulu bylo fakturováno přibližně 65.000,- Kč, a proto nebylo možné vycházet pouze z úkolů a objemů sjednaných v této hospodářské smlouvě, když příprava dalšího vzdělávání pracovníků (nad rámec sjednaného cenového objemu ve smlouvě) byla vynucena právě plněním úkolů specifikovaných v bodě 4 dodatku. Přijal-li odvolací soud závěr, že dodatek k hospodářské smlouvě nelze chápat jako dohodu o převodu práv a povinností z hospodářské smlouvy č. 35/91 na žalovanou, ale pouze jako převzetí dvou nových závazků specifikovaných v bodech 4 a 10 dodatku, tak sjednaná cena těchto „dvou nových závazků“ činila 230.000,- Kč a i v takovém případě, došlo-li k odstoupení od smlouvy, a nemohlo-li dojít k dokončení sjednaných závazků, vzniklo žalobkyni právo na náhradu nákladů s tím vynaložených.

Proto dovolatelka požadovala, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Podle bodu 17., hlavy I., části dvanácté, zákona č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních předpisů (tj. občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. prosince 2000). O takový případ jde i v této věci, jelikož odvolací soud odvolání, jak se výslovně podává z odůvodnění jeho rozsudku, ve shodě s bodem 15., hlavy I., části dvanácté, zákona č. 30/2000 Sb., rovněž projednal a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. prosince 2000.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a je i důvodné.

Dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti k vadám vyjmenovaným v ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř. (tzv. zmatečností), a (je-li dovolání přípustné) k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci; jinak je vázán uplatněným dovolacím důvodem, včetně toho, jak jej dovolatel obsahově vymezil (§ 242 odst. 1 a 3 o. s. ř.).

Jinou vadou řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.) je postiženo i řízení v této věci.

Podle ustanovení § 213 o. s. ř. odvolací soud není vázán skutkovým stavem, jak jej zjistil soud prvního stupně (odstavec první). Odvolací soud může opakovat dokazování nebo je i doplnit, nejde-li o rozsáhlejší doplnění a lze-li je provést bez průtahů. Dokazování doplní buď sám nebo prostřednictvím soudu prvního stupně, anebo soudu dožádaného (odstavec druhý).

Výše zmiňované ustanovení má odvolacímu soudu umožnit, aby na základě doplněného dokazování mohl dojít k vlastnímu zjištění skutkového stavu, které bude odlišné od skutkového zjištění, které učinil soud prvního stupně. Přitom však musí odvolací soud dbát zásady, že nemá soud prvního stupně nahrazovat a zbavovat účastníka možnosti domáhat se přezkoumání skutkových a právních závěrů. Proto tam, kde je rozhodnutí soudu prvního stupně nepřezkoumatelné, neboť tento soud nerespektoval principy uvedené v ustanovení § 132 a § 157 o. s. ř., nezbyvá, než takové rozhodnutí v intencích ustanovení § 221 odst. 1 písm. c) o. s. ř. zrušit (shodně srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 24. února 1993, sp. zn. 2 Cdo 2/93, uveřejněný v Bulletinu Vrchního soudu v Praze č. 1, ročník 1993, pod číslem 19).

Z obsahu spisu je patrné, že soud prvního stupně sice ve věci provedl obsáhlé dokazování, nicméně v písemném vyhotovení rozsudku nepostupoval ve shodě s ustanovením § 157 odst. 2 o. s. ř., podle něhož v odůvodnění rozsudku uvede soud podstatný obsah přednesů, stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázané a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, a posoudí zjištěný skutkový stav podle příslušných ustanovení, jichž použil (k tomu srov. dále ustanovení § 132 o. s. ř. ukládající soudu hodnotit důkazy podle své úvahy, a to každý jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti a pečlivě přitom přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci).

Posuzuje otázku pasivní věcné legitimace žalované soud prvního stupně totiž pouze odkázal na dodatek k hospodářské smlouvě z 3. února 1992, který považoval za dohodu podle § 128 odst. 1 hospodářského zákoníku, přičemž tento svůj závěr o žádné konkrétní zjištění učiněné z tohoto dodatku neopřel. Ve vztahu k uplatněnému nároku pak uzavřel, že žalobkyně v řízení vynaložení nákladů prokázala „předloženými listinnými důkazy, které byly právě výsledkem prací vykonaných při 1. a 2. etapě podle smluvního ujednání“. V rozporu s výše uvedeným tak soud prvního stupně formuloval tzv. souhrnné zjištění, jímž se zjišťuje rozhodný skutkový stav současně na základě všech provedených důkazů, aniž se uvede, na základě kterých konkrétních důkazů se to které zjištění činí a

z jakých důvodů, jakož i bez vysvětlení případných rozporů mezi nimi.

Odvolací soud proto pochybil, pokud, přes výslovnou námitku žalované, která v podaném odvolání výše uvedenou vadu řízení akcentovala (srov. č. l. 76), rozsudek soudu prvního stupně podle § 221 odst. 1 písm. c) o. s. ř. jako nepřezkoumatelný nezrušil (shodně srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu uveřejněný pod č. 40/2002 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2000, sp. zn. 20 Cdo 1045/99, uveřejněný v časopise Soudní judikatura pod č. 14/2001).

Nejvyšší soud proto, aniž se mohl zabývat uplatněnými dovolacími důvody, bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) napadený rozsudek odvolacího soudu zrušil. Protože důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, dopadají i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud jej a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1 věta za středníkem, odst. 2 a odst. 5 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výděлку \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)